

La frase del dia

“Quantes raons més necessitem per posar-nos d’acord i posar fi al fracàs de Mariano Rajoy com a president?”

Pedro Sánchez, SECRETARI GENERAL DEL PSOE

Tribuna

Josep-Lluís Carod-Rovira. Escriptor i polític

L’herència Carbonell

La pèrdua de Jordi Carbonell hauria de ser tan sols una desaparició física, de la qual ens planyem amb dolor, però no hauria de comportar perdre també les lliçons de vida, el testament polític, cultural i nacional que ell ens va deixar amb l'exemple de la seva trajectòria. Filòleg de formació i de professió, professor de filologia catalana a les universitats de Liverpool, l'Autònoma de Barcelona i la de Càller, a més dels clandestins i semiclandestins Estudis Universitaris Catalans, fou secretari de la secció filològica de l'IEC i president de la Societat Catalana d'Onomàstica. Però no fou un simple acadèmic, el treball del qual tenia com a destinataris exclusius la cleda dels especialistes, al marge de la dinàmica social, sinó que donà a la llengua la importància cabdal que té com a tret bàsic de la cultura d'una comunitat nacional. I es comprometé en la seva defensa, mitjançant l'ús, fins i tot en els interrogatoris de la policia franquista a qui s'expressà sempre en català, malgrat les tortures i les amenaces: “Jordi i capalt, tot sol davant la fera, des del seu cau escups a la guerra”, escriví Joan Brossa en el sonet que li dedicà per aquest motiu.

L'AL·LENGUA, PERÒ, NO ERA PER a Carbonell només un instrument de comunicació, que identificava una comunitat cultural, els Països Catalans, que “ni massa petits, ni massa grans, són l'única pàtria nostra”, en paraules seves. Conscient que aquest àmbit territorial no era pres habitualment com a unitat d'anàlisi, imprimí aquest caràcter a l'*Enciclopèdia Catalana*, de la qual fou el primer director, amb un enfocament de Perpinyà a Alacant com a espai nacional i subjecte polític. I, a més, els seus treballs de recerca tingueren, com a centres d'interès, personatges i èpoques diverses relacionades amb els diferents territoris, els quals foren objecte d'estudi: la cultura catalana a Catalunya Nord, el teatre de Josep M. de Sagarra, els escriptors valencians Joan Roís de

Corella i Antoni Canals o el menorquí Antoni Febrer i Cardona. Expatriat laboralment a Càller, després de ser expulsat de la UAB, s'interessà per la presència catalana a Sardenya i fins per la normativització i l'estandardització del sard, però els seus múltiples compromisos cívics li impediren d'escriure la tan desitjada per ell *Història social i política de la llengua catalana*.

INTEL·LECTUAL COMPROMÈS AMB el seu poble, fou més patriota de mirada transversal que no home de sigles de partit, tot i haver fundat NE i haver presidit ERC. El primer valor i la màxima força dels catalans era, per a ell, la unitat. I estava convençut que no érem conscients de la por que feien les nostres aspiracions quan apareixíem units. Per això valorava la Solidaritat Catalana, plataforma electoral unitària, i el sentit d'estat, no sectari, de la Mancomunitat de Catalunya i s'involu-

“Intel·lectual compromès amb el seu poble, fou més patriota de mirada transversal que no home de sigles de partit”

crà en organismes unitaris com ara la Taula Rodona, l'Assemblea d'Intel·lectuals o l'Assemblea de Catalunya, on fou un dels màxims referents, sempre obstinat a trobar factors d'entesa entre visions distintes. Defensor de la unitat civil del poble català, ell creà la noció de “nous catalans” amb un discurs inclusiu i democràtic, lluny de xovinismes pretensiosos, com quan sentencià que “no tot el que és català és bo”. Ideològicament, se situà sempre en posicions progressistes, les pròpies d'una esquerra moderna i democràtica, convençut que la independència nacional permetria a la societat dels Països Catalans d'assolir nivells molt avançats de benestar material, democràtic i cultural, igualtat d'oportunitats per sobre dels orígens i una vida digna per a tothom. Bon coneixedor de la política britànica, italiana i francesa, mai no fou un nacionalista carrincló, sinó un català nacional de mentalitat oberta, culte i cosmopolita, que s'expressava amb normalitat almenys en cinc idiomes.

TINGUÉ EN TOT MOMENT EL MÀXIM respecte per les institucions polítiques i acadèmiques del país, començant per l'IEC, sempre al costat de Ramon Aramon, sobretot en uns anys en què sovint l'acadèmia nacional era objecte de menyspreu, oblit o crítiques constants. La Generalitat de Catalunya el distingí primer amb la Medalla d'Or, Barcelona amb la Medalla d'Honor i el Consell de Menorca li atorgà la seva màxima distinció, la Naveta d'Or. Fou sempre una persona extremadament educada en el tracte personal, ben plantat i amb un aire distingit, mig de lord britànic, mig de galant de pel·lícules romàntiques. Respectat per tothom, començant, en aquells anys difícils, per la gent del PSUC i de la CONC, molts dels quals castellanoparlants i molt destacats en el combat antifranquista per la democràcia i l'autodeterminació. Fou, sobretot, un home d'un país i d'una època: els nostres.

De set en set

Jaume Oliveras i Costa

Bucle

Dels 47 escons corresponents a Catalunya, al Congrés de Diputats, 36 han votat contra Rajoy. Els números canten (36/11) i el rebuig català a les polítiques populars és més que evident. No és estrany, doncs, que el president Puigdemont parli de “bufetada catalana” i del fet que la política espanyola és en un bucle de difícil sortida.

Anirem més lluny. El pes del procés català ha estat suficient per posar a les cordes la governabilitat de l'Estat i avui és impensable un desbloqueig a Madrid que no passi per parlar amb les institucions catalanes. És veritat que en un escaquer tan volàtil qualsevol canvi impensat pot donar posició de cavall guanyador, però la capacitat de resistència de Pedro Sánchez i el seu discurs del “no és no” obre noves perspectives.

Si la valentia de Sánchez és capaç de portar-lo a parlar amb els nacionalistes/independentistes i bastir ponts d'entesa podria donar-li la necessària patina d'estadista i facilitar el desbloqueig d'un tema més que encallat. La política catalana és al centre del discurs d'investidura, fins amagant-ne el debat, i el dret a decidir demostra la pròpia força. Els socialistes haurien d'obrir el meló i fer possible parlar-ne (de moment, parlar-ne). És una qüestió de voluntat.

Girant sobre si mateix, el parlament estatal no té la poció miraculosa per desencallar la situació actual. El dia de la marmota és el protocol vigent. I en el capítol d'aquesta setmana ha quedat clar un discurs antic i tancat –Rajoy i Hernando– i les emergències de relats innovadors. Mentrestant, Catalunya manté l'ofertament de com trencar el bucle. Aquí anem per bon camí.

Sísif

Jordi Soler

